שִׂיחוֹת־חִנּוּךְ

גיליון כ״ד

שִׂיחוֹת נִפְלָאוֹת, הַדְרָכוֹת יְשָׁרוֹת, בְּעִנְיְנֵי חִנּוּךְ קָדוֹשׁ וְטָהוֹר מִדַּבְּרוֹת,
נִשְׁמְעוּ מִפִּי־קְדֶשׁ מוֹרֵנוּ הָרַהַ״ץ רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער שְׁלִיטָ״א

שִׂיחָה לְמְחַנְּכִים יוֹם ב׳ פָּרָשַׁת שְׁלַח תשפ״ו

– תּוֹכַחַת־אַהֲבָה –

סַבְלָנוּת וְהַדְרָכָה

אַשְׁרֵינוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ זוֹכִים לְעוֹד שָׁבוּעַ בְּחִנּוּךְ בָּנֵינוּ הַיְקָרִים! זוֹ זְכוּת גְּדוֹלָה שֶׁזָּכִינוּ לְהִכָּנֵס בִּמְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ הַזּוֹ! וְיֵשׁ בְּיָדֵנוּ לִבְנוֹת יְלָדִים צַדִּיקִים וּקְדוֹשִׁים, אִם רַק יִהְיֶה לָנוּ סַבְלָנוּת וְהַדְרָכָה יְשָׁרָה אֵיךְ לְהִתְמוֹדֵד עִם הַיְלָדִים...

אָכֵן, לֹא בְּכָל פַּעַם הַיְלָדִים הֵם 100% כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹצִים... הֵם עוֹשִׂים טָעֻיּוֹת, וְלִפְעָמִים צְרִיכִים לְהוֹכִיחַ אוֹתָם, אֲבָל אֵיךְ מוֹכִיחִים אוֹתָם? רַבֵּנוּ לִמֵּד אוֹתָנוּ מַהִי הַתּוֹכָחָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְהַדָּבָר הָרִאשׁוֹן שֶׁמַּתְחִילִים הוּא ״עֲדַיִן חֲבִיבוּתָא גַּבָּן״ – הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אֶתְכֶם!

יַכִּיר טָעוּתוֹ וְיִקָּבֵל תּוֹכַחַת־אַהֲבָה

מְלַמֵּד רוֹאֶה יֶלֶד שֶׁיָּצָא מֵהַשּׁוּרָה׳ – כַּמּוּבָן צְרִיכִים לְלַמֵּד אוֹתוֹ אֵיךְ מִתְנַהֲגִים, וּבִפְרָט אִם עוֹשֶׂה אֵיזֶה דָּבָר מְסֻכָּן חַס וְשָׁלוֹם, אֲבָל צְרִיכִים תָּמִיד לְשַׁתֵּף אוֹתוֹ – ׳צַדִּיק, עוֹד מְעַט נְדַבֵּר מִזֶּה; אַחַר שֶׁנְּסַיֵּם אֶת הַשִּׁעוּר, אוּלַי בָּעֶרֶב, נְדַבֵּר מִזֶּה׳. וְכָכָה יֶלֶד יִהְיֶה מוּכָן לְאֵיזוֹ שִׂיחָה...

וְהַדָּבָר הָרִאשׁוֹן בַּשִּׂיחָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ: **שֶׁהַיֶּלֶד יַכִּיר אֶת הַטָּעוּת שֶׁלּוֹ!** אֶת זֶה צְרִיכִים לִפְעָמִים לְבָאֵר לַיֶּלֶד... הוּא בְּוַדַּאי רוֹצֶה לְהִתְעַלֵּם מִזֶּה, וְלָכֵן צְרִיכִים לִשְׁאֹל אוֹתוֹ: ׳צַדִּיק, אַתָּה מֵבִין מֶה עָשִׂיתָ?׳ אִם הוּא אוֹמֵר ׳כֵּן׳ – אֶפְשָׁר כְּבָר לְדַבֵּר אִתּוֹ... **אֲבָל כְּשֶׁמּוֹכִיחִים אוֹתוֹ וּמְלַמְּדִים אוֹתוֹ צְרִיכִים לְהַגִּיד: ׳אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה רַק הַיֵּצֶר־הָרָע שֶׁהִתְגַּבֵּר עָלֶיךָ, וְאַתָּה רוֹצֶה בֶּאֱמֶת לִהְיוֹת הֲכִי טוֹב, וְאַתָּה יָכוֹל לִהְיוֹת הֲכִי טוֹב! וַאֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ, וַאֲנִי מוּכָן לַעֲזוֹר לְךָ בְּכָל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ!׳** – שֶׁהַיֶּלֶד יַרְגִּישׁ שֶׁנּוֹתְנִים לוֹ יַחַס, חֹם וְאַהֲבָה!

דָּבָר אֶחָד - ׳צוֹמִי׳!

וְהִנֵּה, כָּל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּחִנּוּךְ יוֹדֵעַ, שֶׁכְּשֶׁיֶּלֶד עוֹשֶׂה מַשֶּׁהוּ זֶה רַק בִּשְׁבִיל דָּבָר אֶחָד: ׳צוֹמִי׳! אִם הוּא לֹא מְקַבֵּל אֶת זֶה בְּדֶרֶךְ טוֹבָה – כִּי הוּא לֹא כָּל־כָּךְ מִצְטַיֵּן בַּלִּמּוּד, וְהוּא לֹא שׁוֹאֵל שְׁאֵלוֹת כָּל־כָּךְ חֲכָמוֹת וְלֹא עוֹנֶה עַל שְׁאֵלוֹת כָּל־כָּךְ בְּחָכְמָה... וַהֲרֵי הוּא צָרִיךְ ׳צוֹמִי׳ – אָז מַה יַּעֲשֶׂה? יַעֲשֶׂה מַשֶּׁהוּ אַחֵר... יִתֵּן בְּעִיטָה לַדֶּלֶת, יִתֵּן ׳בּוֹקֵס׳ לְמִישֶׁהוּ, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה בְּוַדַּאי יְקַבֵּל מִיָּד ׳צוֹמִי׳ – מַה אַתָּה עוֹשֶׂה?! מַה קָּרָה לְךָ?!... **אֲבָל כְּשֶׁהַמְלַמֵּד יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה לֹא בִּגְלַל שֶׁהוּא ׳רַע׳, וּמַגִּיעַ מֵרַע לִבּוֹ, אֶלָּא פָּשׁוּט הוּא מְחַפֵּשׂ אֵיזֶה חֹם וְאַהֲבָה, מִמֵּילָא כְּשֶׁלּוֹקְחִים אוֹתוֹ לַצַּד וּמַסְבִּירִים לוֹ בִּנְעִימוּת ״עֲדַיִן חֲבִיבוּתָא גַּבָּן״ – ׳אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ, וְרוֹצֶה רַק אֶת הַטּוֹבָה שֶׁלְּךָ, וְלֹא כָּךְ מִתְנַהֲגִים, וַאֲנִי בָּטוּחַ שֶׁאַרְאֶה אֶצְלְךָ שִׁנּוּי לְטוֹבָה׳** – דִּבּוּרִים כָּאֵלּוּ מְשַׁנִּים אֶת הַיֶּלֶד לְגַמְרֵי! כְּשֶׁהוּא רוֹאֶה שֶׁהַמְלַמֵּד הוּא רָגוּעַ וְלֹא כּוֹעֵס עָלָיו.

חִנּוּךְ לְעַצְמָנוּ

וְאָכֵן, בִּשְׁבִיל הַמְלַמֵּד זֶה נִסָּיוֹן גָּדוֹל... כְּשֶׁמִּישֶׁהוּ מַפְרִיעַ בַּכִּתָּה צְרִיכִים כֹּחוֹת עֲצוּמִים לַעֲצֹר עַצְמוֹ מִכַּעַס וּקְפֵדוּת, אֲבָל זוֹ הָעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁלָּנוּ... **חֵלֶק מֵ׳עֲבוֹדַת־הַחִנּוּךְ׳ הוּא שֶׁאֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים בְּעַצְמֵנוּ גַּם־כֵּן חִנּוּךְ לְעַצְמֵנוּ – לַעֲצֹר אֶת עַצְמֵנוּ וְלִהְיוֹת ׳אֶרֶךְ־אַפַּיִם׳! אֲפִלּוּ שֶׁאַתָּה בּוֹעֵר בְּפָנִים, וְאַתָּה חוֹשֵׁב אֲפִלּוּ לָתֵת לוֹ אֵיזוֹ ׳סְטִירָה׳, אֲבָל אַתָּה עוֹצֵר אֶת עַצְמְךָ וְאוֹמֵר לוֹ: ׳יֶלֶד, צַדִּיק, עוֹד מְעַט נְדַבֵּר מִזֶּה׳...**

לֹא לָקְחוּ מוּסָר

וְזֶה לְמוּד עָצוּם שֶׁרוֹאִים בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ; רַשִׁ״י הַקָּדוֹשׁ אוֹמֵר בִּתְחִלַּת הַפָּרָשָׁה: ׳**לָמָּה נִסְמְכָה פָּרָשַׁת מְרַגְּלִים לְפָרָשַׁת מִרְיָם?**׳ – בְּסוֹף פָּרָשַׁת שָׁבוּעַ שֶׁעָבַר מְסֻפָּר שֶׁדִּבְּרָה מִרְיָם בְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְנִלְקְתָה בְּצָרַעַת וְכָל עַם־יִשְׂרָאֵל הִמְתִּינוּ לָהּ שִׁבְעָה יָמִים, וּמִיָּד אַחַר־כָּךְ מַתְחִילָה פָּרָשַׁת שְׁלַח בְּעִנְיַן הַמְּרַגְּלִים, וּמַה טַּעַם הִסְמִיכוּת בֵּינֵיהֶם? אוֹמֵר רַשִׁ״י: ׳**לְפִי שֶׁלָּקְחָה עַל עִסְקֵי דִּבָּה**

שֶׁדִּבְּרָה בְּאַחִיהָ, וּרְשָׁעִים הַלָּלוּ רָאוּ וְלֹא לָקְחוּ מוּסָר; הַמְרַגְּלִים הָיוּ צְרִיכִים לִלְמֹד תֵּכֶף־וּמִיָּד לִמּוּד לְעוֹבָדָא וּלְמַעֲשֶׂה מִמִּרְיָם.

מִי זֹאת מִרְיָם? מִרְיָם הָיְתָה נְבִיאָה וְצַדְּקָת, הִיא אַחַת מֵהָרוֹעִים שֶׁל עַם־יִשְׂרָאֵל – מֹשֶׁה, אַהֲרֹן וּמִרְיָם; וְכָל הָאַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר הָיָה לְעַם־יִשְׂרָאֵל בִּזְכוּתָהּ, וְרַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר שֶׁהַמַּיִם הָאֲלוּ מְרַמְּזִים עַל בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה – הַכֹּל בִּזְכוּת מִרְיָם! אֲבָל אִם הִיא עָשְׂתָה מַשֶּׁהוּ שֶׁפִּגַּם בִּכְבוֹד צַדִּיקִים – הָיוּ צְרִיכִים לְהוֹכִיחַ אוֹתָהּ תֵּכֶף־וּמִיָּד, שֶׁעַל זֶה אוֹמֵר רַבֵּנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קפז) שֶׁזֶּה חֶסֶד גָּדוֹל שֶׁמְּשַׁלְּמִים לָאָדָם תֵּכֶף־וּמִיָּד עַל מַעֲשָׂיו [רַבֵּנוּ מַלְבִּישׁ זֹאת עַל הַפָּסוּק בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ: ״אֶרֶץ אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ הִיא״, אוֹמֵר רַבֵּנוּ: ׳אֹכֶלֶת׳ רָאשֵׁי־תֵּבוֹת אַ׳תָּה תִּ׳שַׁלֵּם לְ׳אִישׁ כְּ׳מַעֲשֵׂהוּ], דְּהַיְנוּ שֶׁמּוֹכִיחִים אוֹתוֹ וּמַרְאִים לוֹ תֵּכֶף־וּמִיָּד אֶת הַפֶּגֶם שֶׁלּוֹ, וְאָז הוּא חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה וּמְקַבֵּל אֶת זֶה בְּאַהֲבָה...

וְזֶה מַה שֶּׁאֵרַע עִם מִרְיָם, שֶׁהִיא קִבְּלָה אֶת הַתּוֹכָחָה, וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ כַּמּוּבָן מוֹחֵל עַל כְּבוֹדוֹ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיהָ: ״אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ״ – ׳רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם תִּרְפֶּא אוֹתָהּ!׳ וּמִרְיָם הַנְּבִיאָה קִבְּלָה אֶת הַתּוֹכָחָה וְעָשְׂתָה תְּשׁוּבָה, וְהַמַּיִם שֶׁל בְּאֵרָהּ הִמְשִׁיכוּ עוֹד אַרְבָּעִים שָׁנָה בִּזְכוּתָהּ שֶׁל מִרְיָם, כִּי הַצַּדִּיקִים כְּשֶׁמְּקַבְּלִים תּוֹכָחָה – זֶה עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי...

עֲבֵרָה גְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר!

מְלַמְּדִים יְקָרִים, דְּעוּ לָכֶם שֶׁיֵּשְׁנָהּ שִׂיחָה נוֹרָאָה מִפִּי רַבֵּנוּ שֶׁפַּעַם אָמַר (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן תנג): **׳כְּמוֹ שֶׁאַתֶּם רוֹאִים אוֹתִי, רְצוֹנִי לוֹמַר שֶׁבְּוַדַּאי אַתֶּם מַחֲזִיקִים אוֹתִי לְצַדִּיק גָּמוּר, אַף־עַל־פִּי־כֵן אִם הָיִיתִי עוֹבֵר חַס וְשָׁלוֹם עֲבֵרָה גְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, אַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא הָיְתָה הָעֲבֵרָה מַשְׁלֶכֶת אוֹתִי כְּלָל, רַק הָיִיתִי אַחַר הָעֲבֵרָה אִישׁ כָּשֵׁר כְּמוֹ קֹדֶם, רַק אַחַר־כָּךְ הָיִיתִי עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה׳; אַתֶּם יוֹדְעִים מַה מָּנַח בַּשִּׂיחָה הַזֹּאת? אֵיזוֹ הִתְחַזְּקוּת! אֵיזֶה גִּלּוּי! אֵיזֶה אוֹר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד!**

וְזֶה גַּם שַׁיָּךְ לְחִנּוּךְ־יְלָדִים, שֶׁרַבֵּנוּ אָמַר ׳אֲפִלּוּ הָיִיתִי עוֹשֶׂה אֶת הַדָּבָר הַכִּי גָּרוּעַ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, הָיִיתָ נִשְׁאַר אוֹתוֹ צַדִּיק, רַק שֶׁהָיִיתִי עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה׳ – כִּי תְּשׁוּבָה בְּוַדַּאי צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת אַחַר דָּבָר לֹא טוֹב, **אֲבָל זֶה לֹא הָיָה מַפְרִיעַ לְכָל הַקִּיּוּם שֶׁלִּי, לְכָל הַשִּׂמְחָה שֶׁלִּי, לְכָל הָעֲבוֹדָה שֶׁלִּי – אֲנִי מַמְשִׁיךְ!**

אַתָּה יָכוֹל לִהְיוֹת צַדִּיק!

זֶה סוֹד גָּדוֹל שֶׁרַבֵּנוּ גִּלָּה לָנוּ – סוֹד שֶׁל **תְּשׁוּבָה** וְסוֹד שֶׁל **חִנּוּךְ־יְלָדִים**, כִּי גַּם אֶצֶל יְלָדִים זֶה שַׁיָּךְ – הַיֶּלֶד עָשָׂה מַשֶּׁהוּ לֹא טוֹב, וְכִי כְּבָר פּוֹסְלִים אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ ׳אֵין לְךָ תִּקָּוָה; אַתָּה לֹא שָׁוֶה כְּלוּם׳?... **חַס וְשָׁלוֹם! מַסְבִּירִים לוֹ: ׳אַתָּה יָכוֹל לִהְיוֹת צַדִּיק; אַתָּה יָכוֹל לִהְיוֹת הֲכִי מֻשְׁלָם בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם, וַאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ לְךָ מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְאַתָּה רוֹצֶה לִהְיוֹת צַדִּיק׳** – רַק הַיֵּצֶר־הָרָע הִתְגַּבֵּר עָלָיו... אֲבָל כְּשֶׁמְּדַבְּרִים אִתּוֹ אַחַר־כָּךְ, וְנוֹתְנִים לוֹ אֶת הַ׳צּוּמִי׳ הַהֶכְרֵחִי בִּשְׁבִילוֹ, וּמִתְיַחֲסִים אֵלָיו, **הוּא יִזְכֹּר אֶת זֶה כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ!** הוּא יִזְכֹּר הֵיטֵב: עָשִׂיתִי דָּבָר לֹא טוֹב, וְהָיִיתִי מוּכָן שֶׁיַּעֲיפוּ אוֹתִי... וְהַמְלַמֵּד אָמַר לִי: לֹא עַכְשָׁו בְּאֶמְצַע הַשָּׁעוּר, נְדַבֵּר אַחַר־כָּךְ – בַּהַפְסָקָה קוֹרְאִים לוֹ אֶל הַצַּד, אוֹ בָּעֶרֶב, וּמוֹכִיחִים אוֹתוֹ עִם ״הַתּוֹכָחָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ״!

יֵשׁ לְךָ שְׁאֵלָה? שְׁתֹק!

אֲבָל, אוֹמֵר רַשִׁ״י, הַמְרַגְּלִים רָאוּ מַה שֶּׁקָּרָה לְמִרְיָם – וְהֵם לֹא לָקְחוּ מוּסָר... הֵם רָאוּ מַה קָּרָה עִם מִרְיָם הַצַּדְּקָת – שֶׁהִיא זֹאת שֶׁהִצִּילָה אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ כְּשֶׁהָיָה תִּינוֹק, וְגִדְּלָה אוֹתוֹ, וְהִיא זֹאת שֶׁשָּׁרָה עִם כָּל הַנָּשִׁים בִּקְרִיעַת יַם סוּף וְכוּ׳, וְהִנֵּה הִיא דִּבְּרָה עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וּמַה הִיא דִּבְּרָה? הָיְתָה לָהּ שְׁאֵלָה עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לָמָּה הִתְחַתֵּן וְאַחַר־כָּךְ הִתְגָּרֵשׁ וְכוּ׳; **יֵשׁ לָאָדָם שְׁאֵלָה? רַבֵּנוּ אוֹמֵר בְּסֵפֶר־הַמִּדּוֹת** (אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן טו): **כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם שְׁאֵלָה בֶּאֱמוּנָה – יִשְׁתֹּק, וְהַשֵּׂכֶל שֶׁלּוֹ יָשִׁיב לוֹ תְּשׁוּבָה...** וּבְפֹרָט אִם יִתְפַּלֵּל עַל זֶה – אוֹמֵר רַבֵּנוּ: קְשָׁיָ״א רָאשֵׁי־תֵּבוֹת שְׁ׳מַע יְ׳י ק׳וֹלִי אֶ׳קְרָא – הוּא יְבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְיִקַּבֵּל תְּשׁוּבָה. **אָדָם שׁוֹאֵל שְׁאֵלָה, וְלֹא רַק לְעַצְמוֹ אֶלָּא מְשַׁתֵּף גַּם אֶת הַשֵּׂנִי – ׳מַה זֶּה הַדָּבָר הַזֶּה?׳... זֶה כְּבָר פִּגַּם גָּדוֹל!**

וְהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מַרְאָה לָנוּ אֵיךְ מִרְיָם הַנְּבִיאָה – הַצַּדֶּקֶת הַגְּדוֹלָה – אָמְרָה אֵיזוֹ מִלָּה וּכְבָר קִבְּלָה עָנֶשׁ... וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּוַדַּאי מִתְפַּלֵּל עָלֶיהָ וּמְחַזֵּק אוֹתָהּ שֶׁבְּוַדַּאי יִהְיֶה לָהּ רְפוּאָה וְהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְקִבַּלְנוּ מִזֶּה מִצְוַת עֲשֵׂה מֵהַתּוֹרָה (דְּבָרִים כד, ט): **״זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה ה׳ אֱלֹהֶיךָ לְמִרְיָם בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם״**; שֶׁהִיא אַחַת מִמִּצְוֹת־עֲשֵׂה שֶׁל ׳שְׁמִירַת הַלָּשׁוֹן׳, שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִזְכֹּר מַה שֶּׁהָיָה לְמִרְיָם, וּבָזֶה שֶׁאֲנַחְנוּ זוֹכְרִים אֶת מַה שֶּׁהָיָה לְמִרְיָם – אֲנַחְנוּ זוֹכִים לִשְׁמֹר עַל הַלָּשׁוֹן שֶׁלָּנוּ!

אַל תְּדַבֵּר נֶגֶד!

ו׳שְׁמִירַת הַלָּשׁוֹן׳ כּוֹלֵל הַכֹּל, וְגַם כּוֹלֵל אֵיךְ שֶׁהִיא קִבְּלָה אֶת הַתּוֹכָחָה מִפִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִזֶּה הָיוּ צְרִיכִים הַמְרַגְּלִים לִלְמֹד... הֵם הָיוּ צְרִיכִים לְקַחַת מוּסָר לְעַצְמָם – ׳הִנֵּה אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, לְהָכִין רַק דִּבּוּרִים טוֹבִים! וַאֲפִלּוּ אִם יֵשׁ לָכֶם קְשָׁיוֹת – רְאֵיתֶם ׳עֲנָקִים׳ וּפְרוֹת מְשֻׁנִּים, אָמְנָם יֵשׁ לְךָ שְׁאֵלָה – אֲבָל אַל תְּדַבֵּר נֶגֶד! אֵין לְךָ תֵּרוּץ? תִּשְׁתֹּק! יְהוֹשֻׁעַ

וְכָלֵב הֵבִינוּ הַכֹּל... הֵם לֹא שָׁאֲלוּ שְׁאֵלוֹת וְהֵבִינוּ שֶׁהַכֹּל מֵהַשָּׁמַיִם...

מְקֻשָּׁרִים וּמְבֻטָּלִים אֶל הַדַּעַת שֶׁלְּךָ!

וְזֶה מָנָח בַּמִּלִּים הָרִאשׁוֹנוֹת שֶׁל הַפָּרָשָׁה: "שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים", וְרַשִׁ"י מְדַיֵּק: מַה זֶּה "שְׁלַח לְךָ' אֲנָשִׁים"? אוֹמֵר רַשִׁ"י: 'לְדַעְתְּךָ'; שֶׁזֶּה הָיָה בֶּאֱמֶת צָרִיךְ לִהְיוֹת הַתִּקּוּן, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹלֵחַ אֶת הַמְרַגְּלִים "לְדַעְתְּךָ" - לַ'דַּעַת' שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהֵם יִהְיוּ מְקֻשָּׁרִים וּמְבֻטָּלִים אֶל הַדַּעַת שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְיַקְבְּלוּ אֱמוּנַת חֲכָמִים בִּשְׁלֵמוּת - וְאָז בְּוַדַּאי הַכֹּל יִהְיֶה תַּקִּין בַּהֲלִיכָתָם... אֲבָל זֶה הָיָה הַנִּסָּיוֹן שֶׁלָּהֶם, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר, שֶׁהֵם רָאוּ שֶׁיְּאַבְּדוּ אֶת הַחֲשִׁיבוּת שֶׁלָּהֶם, וְאָז הִתְחִילוּ לְדַבֵּר נֶגֶד...

לֹא בְּהַקְפָּדָה!

עַל־כָּל־פָּנִים, מְלַמְּדִים יְקָרִים, זֶה הַתַּפְקִיד הַקָּדוֹשׁ שֶׁלָּכֶם - **לְחַזֵּק אֶת הַיְלָדִים, בְּכָל דֶּרֶךְ!** אֲפִלּוּ אִם הֵם עֹשׂוּ מַשֶּׁהוּ - לְהוֹכִיחַ אוֹתָם בְּתוֹכַחַת־אַהֲבָה, וּכְמוֹ שֶׁאָמַרְנוּ - שֶׁיָּבִין מַה הוּא עָשָׂה, מְסַבְּבִים אוֹתוֹ עַד שֶׁיָּבִין מַה שֶּׁעָשָׂה - "יֶלֶד, אַתָּה מֵבִין מַה שָּׂעָשִׂיתָ?"... **אֲבָל לֹא בְּהַקְפָּדָה, אֶלָּא אַדְרַבָּה, עִם חֹם וְאַהֲבָה! וְכָךְ הַיְלָדִים יִתְגַּדְּלוּ לִהְיוֹת צַדִּיקִים, וְיִזְכְּרוּ תָּמִיד 'אֲנִי הָיִיתִי מוּכָן לְקַבֵּל סְטִירָה, "סִלּוּק", נְזִיפָה, אֲבָל הַמַּלְמֵד הֵרָאָה לִי פָּנִים שׂוֹחֲקוֹת, חִיּוּךְ, וְאֶת זֶה לָמַדְתִּי עַל כָּל הַחַיִּים...**

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לָכֶם הֶמּוֹן הַצְלָחָה, וְתִרְווּ רֹב נַחַת דְּקֻדָּשָׁה מִכָּל יַלְדֵיכֶם מִכָּל תַּלְמִידֵיכֶם, **וְנִזְכֶּה בְּכֹחַ הַחִנּוּךְ הַקָּדוֹשׁ שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים פֹּה הַיּוֹם אֶצְלֵנוּ - שֶׁזֶּה יִתְגַּלֶּה בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְכָל עַם־יִשְׂרָאֵל יִזְכֶּה לָדַעַת אֵיךְ לְחַנֵּךְ יְלָדִים קְדוֹשִׁים עַל טָהֳרַת הַקֹּדֶשׁ,** וּבִזְכוּת זֶה בְּקָרוֹב יָבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ!

***

שִׂיחָה לְמְחַנְּכוֹת יוֹם ב' פָּרָשַׁת שְׁלַח תשפ"ו

– חִנּוּךְ שֶׁל אַהֲבָה –

סִפּוּרֵי־צַדִּיקִים וְשִׁירָה

תּוֹדָה לָאֵ־ל, שֶׁאֲנַחְנוּ זוֹכוֹת לְעוֹד שָׁבוּעַ בְּחִנּוּךְ בְּנוֹתֵנוּ הַיְקָרוֹת, וְיֵשׁ בָּנוּ הַכֹּחַ וְהַכְּשָׁרוֹן לְהַכְנִיס אֱמוּנָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם בְּבָנוֹת אֵלּוּ עַד שֶׁהֵן תִּגְדַּלְנָה לִהְיוֹת צַדִּיקוֹת גְּדוֹלוֹת.

יְסוֹד גָּדוֹל אֲצֶל רַבֵּנוּ זַ"ל הָיָה **'סִיפּוּרֵי־צַדִּיקִים'** - לְמְצֹא סִפּוּרִים הַמַּלְהִיבִים אֶת הַלֵּב וּלְסַפֵּר לַבָּנוֹת, וְזֶה שַׁיָּךְ הֵן לְבָנוֹת צְעִירוֹת וְהֵן לְמְבֻגָּרוֹת - לַמּוּרוֹת, לַגַּנָּנוֹת וְלַמְּטַפָּלוֹת.

רַבֵּנוּ אָמַר בְּעַצְמוֹ שֶׁעִקַּר הַהִתְעוֹרְרוּת שֶׁלּוֹ לַעֲבוֹדַת ה' הָיָה עַל־יְדֵי שֶׁשָּׁמַע הַרְבֵּה סִפּוּרֵי־צַדִּיקִים, וְזֶה דָּבָר גָּדוֹל - **בְּכָל יוֹם** לְהָכִין אֵיזֶה סִפּוּר בִּשְׁבִיל הַבָּנוֹת וּלְהַכְנִיס אֶת זֶה בְּאֵיזוֹ דֶּרֶךְ בֵּין הַלִּמּוּדִים.

גַּם חָשׁוּב מְאֹד תָּמִיד לָשִׁיר אִתָּן אֵיזֶה שִׁיר שֶׁל שִׂמְחָה, וְזֶה כְּבָר נוֹתֵן חֵשֶׁק אַחַר בְּתוֹךְ הַכִּתָּה, שֶׁהֵן יוֹדְעוֹת 'הִנֵּה עוֹד מְעַט נִזְכֶּה לִשְׁמֹעַ אֵיזֶה סִפּוּר מְצַדִּיקִים, וְנָשִׁיר אֵיזֶה שִׁיר בְּיַחַד' - זֶה כְּבָר מַכְנִיס בָּהֶן אוֹר אַחַר לְגַמְרֵי, וּמֵאֵילָא הֵן כְּבָר אוֹהֲבוֹת מְאֹד לְהַגִּיעַ לַכִּתָּה וְלָשֶׁבֶת בְּדֶרֶךְ־אֶרֶץ וּלְהַקְשִׁיב לְדִבְרֵי הַמּוֹרָה.

לִמּוּד 'לְמַעֲשֶׂה'

בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ - פָּרָשַׁת שְׁלַח - בִּתְחִלַּת הַפָּרָשָׁה, יֵשׁ לִמּוּד מְאֹד חָשׁוּב שֶׁנּוֹגֵעַ לְכֻלָּנוּ, וּבִפְרָט לְמְחַנְּכוֹת יִשְׂרָאֵל; רַשִׁ"י הַקָּדוֹשׁ שׁוֹאֵל, מַדּוּעַ הִגִּיעָה פָּרָשַׁת הַמְרַגְּלִים מִיָּד אַחַר הַסִּפּוּר שֶׁל מִרְיָם? כִּי הַפָּרָשָׁה הַקּוֹדֶמֶת הִסְתַּיְּמָה עִם סִפּוּר מִרְיָם הַנְּבִיאָה, וְאִם הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אוֹמֶרֶת לָנוּ מֶה הָיָה עִם מִרְיָם - זֶה בִּשְׁבִיל שֶׁנִּלְמַד מִזֶּה לִמּוּד 'לְמַעֲשֶׂה':

הֲרֵי מִרְיָם הַנְּבִיאָה הָיְתָה צַדֶּקֶת, וְהִצִּילָה אֶת אָחִיהָ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מִן הַמַּיִם וְגִדְּלָה אוֹתוֹ, וּבִזְכוּתָהּ יָצְאוּ כָּל הַנָּשִׁים בְּשִׁיר וּבְמָחוֹל אַחַר יְצִיאַת מִצְרַיִם, וּבְמֶשֶׁךְ אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר הָיָה לָהֶם מַיִם טְרִיִּים וְרַעֲנָנִים בְּכָל יוֹם בִּזְכוּת מִרְיָם הַנְּבִיאָה! אָז אֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים פֹּה מֵאִשָּׁה צַדִּיקָה שֶׁנִּקְרְאָה בְּאֵיזוֹ צוּרָה "מֵרוֹעֵי יִשְׂרָאֵל" - מֹשֶׁה, אַהֲרֹן וּמִרְיָם. אַךְ אַף־עַל־פִּי־כֵן, כְּשֶׁהִיא אָמְרָה אֵיזֶה דִּבּוּר 'לֹא בַּמָּקוֹם', הָיָה אֵיזֶה פְּגַם בִּכְבוֹדוֹ שֶׁל אָחִיהָ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְהַתּוֹרָה לֹא כָּסְתָה אֶת זֶה, אֶלָּא כָּתוּב שֶׁהִיא קִבְּלָה תֶּכֶף־וּמִיָּד עֹנֶשׁ, אֲבָל הָ'עֹנֶשׁ' הַזֶּה הוּא לֹא כְּמוֹ שֶׁמַּעֲנִישִׁים סְתָם בֶּן־אָדָם שֶׁמְּמַיְלָא זֶה לֹא יַעֲזֹר לוֹ...

אִם צְרִיכִים לְהַעֲנִישׁ בֶּן־אָדָם, חַס וְשָׁלוֹם, צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּתוֹךְ הָעֹנֶשׁ 'לִמּוּד' - שֶׁזֶּה יִהְיֶה עִם אַהֲבָה, שֶׁהוּא יָבִין: 'מֶה הָיָה הַפֶּגֶם שֶׁלִּי? מֶה עָשִׂיתִי

רַע?׳ וְיָבִין מִזֶּה שֶׁיֵּשׁ דֶּרֶךְ לְתַקֵּן אֶת זֶה! בֶּן־אָדָם לִפְעָמִים נוֹפֵל לְיֵאוּשׁ - ׳עָשִׂיתִי כָּזֶה רַע, וַאֲנִי כְּבָר פָּסוּל לְגַמְרֵי׳... מִרְיָם הַנְּבִיאָה לֹא נִפְסְלָה, חַס וְשָׁלוֹם! הֲרֵי זֶה הָיָה בְּתְחִלַּת אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְהִמְשִׁיכוּ עַם־יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל אֶת הַ׳בְּאֵרָה׳ שֶׁל מִרְיָם׳ עוֹד אַרְבָּעִים שָׁנָה בִּזְכוּתָהּ... אֲבָל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ בָּזֶה לִמּוּד שֶׁל "שְׁמִירַת הַדִּבּוּר" - כַּמָּה צְרִיכִים לְדַקְדֵּק בַּדִּבּוּר, וּבִפְרָט כְּשֶׁנּוֹגֵעַ בְּעִנְיָן שֶׁל צַדִּיקִים - לִשְׁמֹר! אֱמוּנַת חֲכָמִים! אָכֵן, יֶשְׁנָהּ שְׁאֵלָה, וּמִרְיָם לֹא הֵבִינָה לָמָּה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מִתְנַהֵג כָּכָה - לָמָּה הוּא הִתְחַתֵּן וְלָמָּה הוּא הִתְגָּרֵשׁ, הִיא לֹא הֵבִינָה... וְהִיא דִּבְּרָה עַל זֶה יַחַד עִם אָחִיהָ אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, וּבָזֶה הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְרַאֶה לָנוּ מַהי ׳אֱמוּנַת חֲכָמִים׳ - אַתְּ לֹא מְבִינָה? בְּסֵדֶר... לֹא כָּל דָּבָר אָדָם מֵכִיר לְהָבִין... הָעִקָּר לִשְׁמֹר עַל הַפֶּה! לְהַחֲזִיק אֶת זֶה בְּפָנִים! אוּלַי יֵשׁ לָךְ שְׁאֵלָה, אֲבָל תַּחֲזִיקִי אֶת זֶה בְּתוֹכֵךְ - אַל תּוֹצִיאִי אֶת זֶה! רַבֵּנוּ אוֹמֵר בְּסֵפֶר־הַמִּדּוֹת (אות אֱמוּנָה, סִימָן טו): כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם אֵיזוֹ שְׁאֵלָה בֶּאֱמוּנָה וְהוּא שׁוֹתֵק, הוּא יִזְכֶּה שֶׁהַמַּחְשָׁבָה שֶׁלּוֹ תִּתֵּן לוֹ תְּשׁוּבָה עַל שְׁאֵלָתוֹ!

וְאִם הוּא מַתְחִיל לְדַבֵּר מִזֶּה - הוּא יִכָּנֵס לְעוֹד יוֹתֵר קֻשְׁיוֹת, אֲבָל אִם הוּא יִשְׁתֹּק - וּבִפְרָט אִם הוּא יִתְפַּלֵּל: ׳רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תֵּתֵּרֵץ לִי אֶת כָּל הַקֻּשְׁיוֹת! שֶׁלֹּא יִהְיֶה לִי שׁוּם קֻשְׁיָא וְשׁוּם שְׁאֵלָה!׳ - הוּא יִזְכֶּה בֶּאֱמֶת לְתֵרוּץ נִפְלָא עַל הַשְּׁאֵלָה שֶׁלּוֹ...

לָתֵת לָהּ אֶת הַתְּקוָה

וְזֶה לִמּוּד נִפְלָא כְּשֶׁמְּחַנְּכִים בָּנוֹת: לִפְעָמִים הֵן ׳יָצְאוּ מֵהַשּׁוּרָה׳ - אוּלַי דִּבְּרוּ מַשֶּׁהוּ ׳לֹא בַּמָּקוֹם׳, אוּלַי לֹא הִתְנַהֲגוּ בְּדִיּוּק כְּמוֹ שֶׁהָיוּ צְרִיכוֹת לְהִתְנַהֵג, אָז מַה עוֹשִׂים לָהֶן? מַרְאִים לָהֶן: ׳הִנֵּה עֲשִׂית טָעוּת, מְתוֹקָה, זֶה לֹא מַתְאִים לָךְ׳... וְלָתֵת לָהּ אֶת הַתְּקוָה שֶׁאֶפְשָׁר לְתַקֵּן אֶת זֶה!

לִפְעָמִים אִם זֶה מַשֶּׁהוּ מַמָּשׁ חָרִיג - צְרִיכִים אֵיזֶה עֹנֶשׁ, וְגַם אִם מַעֲנִישִׁים - צְרִיכִים בִּישׁוּב־הַדַּעַת לַחֲשֹׁב "מַה" הָעֹנֶשׁ, וְגַם עִם זֶה - הַבַּת צְרִיכָה לָדַעַת שֶׁהָעֹנֶשׁ הַזֶּה הוּא רַק לְחַזֵּק אוֹתָהּ! לְלַמֵּד אוֹתָהּ שֶׁהִיא לֹא תִּשְׁכַּח שֶׁהִיא עָשְׂתָה דָּבָר ׳לֹא בַּמָּקוֹם׳!

לִמּוּד מִיָּדִי

אוֹמֵר רַשׁ"י: אִם הַמְרַגְּלִים הָיוּ לוֹמְדִים לִמּוּד מִיָּדִי מַמָּה שֶׁקָּרָה לְמִרְיָם - ׳הִנֵּה אֲנַחְנוּ מַמְתִּינִים שִׁבְעָה יָמִים לֹא נוֹסְעִים בִּגְלַל שֶׁמִּרְיָם קִבְּלָה צָרַעַת כִּי דִּבְּרָה עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ׳ - אִם הָיוּ מְקַבְּלִים אֶת הַמּוּסָר הַזֶּה בְּדֶרֶךְ נְכוֹנָה, הָיוּ נִכְנָסִים לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וְהָיָה כְּבָר בִּנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ וְהַגְּאֻלָּה...

אֲבָל בִּגְלַל שֶׁהֵם לֹא הֵבִינוּ זֹאת, וְהֵם חָשְׁבוּ ׳אָז הִיא קִבְּלָה עֹנֶשׁ... אֲנַחְנוּ מַמְשִׁיכִים בַּדֶּרֶךְ שֶׁלָּנוּ׳... זֶה מַה שֶּׁגָּרַם לָהֶם לְהִשָּׁאֵר אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר, וְזֶה אָכֵן מַה שֶּׁגָּרַם בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר לְחָרְבַּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ...

חִנּוּךְ שֶׁל אַהֲבָה

וְעַל־כֵּן, מְחַנְּכוֹת וְגַנָּנוֹת וּמְטַפְּלוֹת יְקָרוֹת, דַּעְנָה שַׁיֵּשׁ בָּכֶן הַכֹּחַ לְחַנֵּךְ בְּנוֹת־יִשְׂרָאֵל בְּחִנּוּךְ שֶׁל אַהֲבָה, לְסַפֵּר לָהֶן הֲמוֹן סִפּוּרֵי־צַדִּיקִים! וְגַם אִם יֵשׁ סִפּוּר עַל מַשֶּׁהוּ שְׁלִילִי שֶׁאֵרַע - לוֹמְדִים מִזֶּה אֶת הַלִּמּוּד הַחִיּוּבִי, וּכְמוֹ פֹּה - שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְסַפֶּרֶת לָנוּ מֶה הָיָה עִם מִרְיָם הַנְּבִיאָה - שֶׁעָשְׂתָה מַשֶּׁהוּ לֹא כָּל־כָּךְ 100%... אֲבָל לָמָּה הַתּוֹרָה מְסַפֶּרֶת אֶת זֶה? כְּדֵי לְלַמֵּד אוֹתָנוּ לִמּוּד חִיּוּבִי - שֶׁהִיא הִתְוַדְּתָה עַל הֶעָווֹן שֶׁלָּהּ, וּבְזַדַּאי הִתְחָרְטָה עַל כָּךְ, וְקִבְּלוּ אֶת מִצְוַת "זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה ה׳ אֱלֹהֶיךָ לְמִרְיָם" - שֶׁצְּרִיכִים לִזְכֹּר תָּמִיד מַה קּוֹרֶה אִם אָדָם חַס וְשָׁלוֹם מְדַבֵּר דִּבּוּר לֹא טוֹב - לְשׁוֹן־הָרָע חַס וְשָׁלוֹם...

זֶה הַלִּמּוּד שֶׁאַתֶּן צְרִיכוֹת לְהַכְנִיס בַּבָּנוֹת הַיְקָרוֹת - מִתּוֹךְ שִׂמְחָה וְסִפּוּרֵי־צַדִּיקִים! וְכָאמוּר - לִפְעָמִים יְכוֹלִים לְסַפֵּר סִפּוּר שֶׁצַּדִּיק סִפֵּר שֶׁהָיָה לוֹ אֵיזֶה טָעוּת, אֲבָל לוֹמְדִים מֶסֶר חִיּוּבִי!

אֵיךְ מוֹכִיחִים?

אַתֶּן יוֹדְעוֹת שֶׁרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ פַּעַם אָמַר: ׳אִם הָיִיתִי עוֹשֶׂה, חַס וְחָלִילָה, אֶת הֶעָווֹן הַכִּי גָּדוֹל, חַס וְשָׁלוֹם, הָיִיתִי אַחַר־כָּךְ אוֹתוֹ צַדִּיק שֶׁהָיִיתִי מִלִּפְנֵי זֶה, רַק הָיִיתִי עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה!׳ - מַה מָּנַח בְּתוֹךְ הַשִּׂיחָה הַזֹּאת? שֶׁאֶפְשָׁר לָנוּ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה! אֶפְשָׁר לוֹ לְהִתְחָרֵט! אֲפִלּוּ אָדָם עָשָׂה דָּבָר גָּרוּעַ - אָסוּר לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ! יֵשׁ תָּמִיד תִּקְוָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל!

אֶת זֶה רַבֵּנוּ גִּלָּה לָנוּ בַּשִּׂיחָה הַזֹּאת, וְאֶת זֶה אַתֶּן צְרִיכוֹת לְהַכְנִיס גַּם־כֵּן בְּתוֹךְ הַחִנּוּךְ - לִפְעָמִים אֵיזוֹ בַּת עָשְׂתָה מַשֶּׁהוּ לֹא טוֹב, וּצְרִיכִים לְהוֹכִיחַ אוֹתָהּ, אֲבָל אֵיךְ מוֹכִיחִים אוֹתָהּ? ׳צַדִּיקָה, זֶה לֹא מַתְאִים לָךְ! וּבְוַדַּאי עַכְשָׁו שֶׁזֶּה לֹא רָאוּי וּמַתְאִים, וּמֵעַכְשָׁו בְּוַדַּאי תִּתְנַהֲגִי כְּמוֹ צַדִּיקָה!׳... וְשֶׁיִּהְיֶה הַכֹּל מְשֻׁלָּב יַחַד עִם סִפּוּרֵי־צַדִּיקִים וֶאֱמוּנַת חֲכָמִים, וְהַבָּנוֹת תְּקַבְּלָנָה אֶת זֶה בְּשִׂמְחָה וּבְאַהֲבָה, וְתָשִׁירוּ אִתָּן שִׁירִים יָפִים - שִׁירֵי אֱמוּנָה!

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לָכֶם הֵמּוֹן הַצְלָחָה בְּחִנּוּךְ הַבָּנוֹת בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם, וְתִרְוּוּ מֵהֵן רֹב נַחַת דִּקְדֻשָּׁה, וּבִזְכוּת הַחִנּוּךְ הַקָּדוֹשׁ שֶׁאֲנַחְנוּ מַכְנִיסִים בִּבְנוֹתֵינוּ - נִזְכֶּה שֶׁזֶּה יָאִיר בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ! זֶה יִהְיֶה דְּמוּת וְדֻגְמָא לְכֻלָּם! וְנִזְכֶּה שֶׁיָּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּקָרוֹב!

***